

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 41. An, qui, & quo jure clerici prohibeantur contrahere matrimonium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

sequitur Barbof. l. c. num. 2. qui etiam num. 3. in fine. addit, ob eandem rationem, non tantum non cogendos tales ad juramentum illud, sed nec se sponte offerentes ad illud admittendos. Jam vero in istiusmodi concubinariis consuetudinariis adest probabile periculum relapsus, seu non servandi tale juramentum, adeoque perjurii, ut patet. Neque huic rationi obstat, quod juxta c. 2. qui clerici vel viventes. Clerici in Sacris constituti, qui de facto sacrilegè contraxerunt matrimonium, cogantur abjurare uxores, non obstante eodem periculo perjurii; imò majore; cum major & vehementior detur suspicio incontinentiæ & relapsus in eo, qui ultra concubinatum de facto, etsi nulliter, contraxit matrimonium, quam in simplice concubinario, & juxta c. ad abolendam. de heret. extingatur ab hæretico juramentum non inhærendi amplius hæresi. Nam in eo est disparitas, quod, quia juramentum est remedium subsidiarium & periculosum, ad quod proinde non recurrendum, quan-

do alia suppetunt remedia æquè apta ad obtinendum finem, qualia in præseute casu ad cogendum clericos ad abstinendum à concubinato, nimirum suspensio, depositio, ac tandem excommunicatio: in aliis vero duobus casibus juramentum tale erat necessarium. In primo quidem, ut tales clerici, qui per consensum suum in tale matrimonium contraxerunt illud, cognoscantur per dissensum suum recessisse ab alio, necessarium est desuper juramentum; dum de iis, quæ interna, alià viâ cognosci nequeat. In altero quoque casu, quamvis ad eercendum crimen hæresis quæ tale non desint alia remedia æquè opportuna, ad excludendum tamen errorem intellectus, quem habent, aut habere præsumunt, fidemque super hac exclusione faciendam, & in futurum fidelitatem promissam servandam, aliud remedium non est, quam solennis & publica abjuratio, ita Barbof. cit.

num. 3. & cum eo Pirh.

num. 11.

TITULUS III.

De Clericis conjugatis.

Quæst. 41. An, qui, & quo jure clericis prohibeantur contrahere matrimonium?

Resp. primò: Clerici minoribus solum ordinibus initiati, etiamsi beneficiati, validè ac licitè contrahere possunt matrimonium. *Can. si qui. dist. 32. can. quia tua. 12. q. 1. nisi tamen obstricti voto castitatis simplici; hi enim non licitè, sed validè tantum contrahere possunt, contractumque valet, exceptis Religiosis Societatis JESU, qui emissis votis simplicibus, etsi per ea constituantur verè religiosi, etiam invalide contrahunt matrimonium ex speciali Sedis Apostolicæ dispositione reddentis illos inhabiles ad contrahendum matrimonium; dum interim religiosi alii obstricti voto solenni castitatis, etiam antequam initiati ordinibus Sacris, contrahunt invalide matrimonium, Ecclesiâ, dum carent ordinibus Sacris, non nisi post solenne votum in professione emissum inhabilitante illos ad contrahendum matrimonium. c. unice. de voto in 6.*

2. Resp. secundò: Clerici in aliquo sacro ordine, etiam Subdiaconatus tantum, constituti nec licitè nec validè contrahunt matrimonium. ita habet communis Catholicorum, patetque ex c. 1. h. t. c. ex literarum. qui clerici & voventes, ex clem. eos qui. de consang. & affin. ubi etiam tales ipso facto excommunicantur, & Trid. sess. 24. c. 9. sic statuente ac definiente. Sed neque in Ecclesiâ Græca post susceptos ordines sacros licet, aut unquam licuit inire matrimonium. *Can. si quis eorum. dist. 31. junctâ Gl. Azor. inst. mor. p. 1. l. 13. c. 13. q. 1. de Grassis de effect. cler. eff. §. n. 4. Sanch. de matrim. l. 7. d. 18. n. 5. Barbof. in c. cum olim. h. t. n. 2. qui etiam addit citatis iisdem, quod apud Græcos matrimonium post sacros ordines inire fuit irritum. Etsi de cætero matrimonio ante sacros ordines inire cum una eaque virgine, post illos uti possint. can. cum olim. h. t. c. quæsitum, de pœnit. & remiss. AA. citati.*

3. Resp. tertio: Continentia annexa sacris ordinibus & obligatio servandi eam non est ex jure naturali divino, quia etsi secundum rectam rationem valde decens & conveniens sit, ut qui ratione status sui specialiter deputati ad vacandum ministerio & sacrificio altaris, ab opere carnali se continent, non est tamen præceptum juris naturalis; cum altaris ministerium non simpliciter repugnet usui conjugali, quippe per se honesto. Sed neque est ex lege divina positiva, utpote quæ neque ex scriptura, neque ex PP. traditione colligitur. Ac ita habet communis contra Major. in 4. dist. 24. q. 2. & patet à posteriore; cum aliâ Ecclesiâ Græcæ seu orientalibus permittere non potuisset usum matrimonii ante sacros ordines legitime contracti. Sed est ex voto, c. cum olim. h. t. c. unice. de voto in 6. Extravag. antiqua. tit. eod. ad quod emittendum Ecclesiâ obligat suscipientes sacros ordines (etsi, ut dicitur c. 1. h. t. Ecclesiâ Græca illud ejusque obligationem non admiserit) cujus obligationis promittendi seu voti Deo continentiam admonentur ab Episcopo ordinante ordinandi, dum eis confertur Subdiaconatus. Potuisse autem Ecclesiâ istiusmodi obligationem emittendi tale votum annexere susceptioni sacri ordinis, ex eo patet, quod licet directe cogere non possit ad continentiam votumque eam servandi, possit id tamen indirectè & conditionatè, adjiciendo hanc ordini, quem liberè contert obligationem & conditionem, ut qui ordinem suscipere volunt, profiteantur seu servant continentiam. Laym. ib. mor. l. 5. tr. 9. c. 11. n. 1. & alii communiter. Cur autem Ecclesiâ id requirat, ratio est, ut sacris initiati in statu continentiam, quem assumpserunt, firmius & constantius perseverent. Emittereturque hoc votum hodieum tacitè (dum aliâs olim emittebatur expressè, ut Wiestn. h. t. num. 18. citatis can. præterea. dist. 28. can. quantum. dist. 23.) saltem à sciente annexum, aut illud positivè malitiosè non excludente, ita ut ordinem suscipientis silentium pro consensu in illud reputetur. Atque ita tenent Henric. in sum. l. 12. de sacram. ord. c. 12. num. 7. in fine. Azor. p. 1.

p. 1. l. 13. c. 12. q. 6. *Et c.* 14. q. 10. Sanch. l. c. l. 7. d. 27. num. 10. & plures apud illum. Grassis. l. c. in *pralud.* num. 4. & alii, quos citat & sequitur Barbof. in c. cum olim. num. 3. remittens ad se. de *potest. Episc.* p. 2. alleg. 15. num. 2. Dixi: *saltem à sciente*: Quia infans alique, quibus ordo sacer collatus ante usum rationis, illud emittere non potuerunt, adeoque postmodum validè ac licitè contrahunt, nisi, dum ad usum rationis pervenerunt, sui ordinationem intellexerunt, eam ratam habuerunt, expressè, vel tacitè non contradicendo, sed sacrum ordinem liberè extendendo, aut aliàs itatum ecclesiasticum sequendo; cum hac ratione in obligationem servandi continentiam annexam sacri ordini consensisse censentur. ita cum Azor. *cit. quest.* 10. Pontio de *matrim.* l. 7. c. 29. num. 15. Barbof. de *potest. Episc.* l. c. num. 4. Idem est de iis, qui laborantes invincibili ignorantia annexæ sacro ordini castitatis, quod non teneantur ad eam neque ex voto, neque ex præcepto Ecclesiæ, dum ignorantia est positiva; ut dum viventes inter Græcos, passim viderunt initiatos sacris ordinibus uti uxoribus. Vasqu. p. 3. d. 247. num. 97. Cönnick. d. 20. num. 141. quos citat & sequitur Tiberius in *instruct. ordinand. quest.* 81. Secus videtur de laborantibus ignorantia negativa, dum nimirum nullam habuerunt rationem in contrarium, & ex ruditate solùm ingenii nesciverunt. Idem quoque est de metu cadente in virum constantem adactis suscipere sacros ordines, ut non teneantur ex voto, utpote quod liberum esse debet (Secus si metus justè incussus, aut aliunde conceptus; cum tunc votum esset sufficienter voluntarium, adeoque ejus obligatio non impediretur) neque ex præcepto ad continentiam. Navar. l. 1. *conf.* 9. & cum eo Laym. l. c. num. 2. Azor. p. 1. l. 13. c. 12. *vers. inhabitamen.* quamvis id addat, teneri talem ex lege ecclesiastica vel profiteri castitatem, vel perpetuò ab altaris ministerio prohiberi. & *cap. 14. quest.* 8. ubi absolute, quod talis matrimonium liberè contrahere possit, & quod hæc sententia magis cum ratione & jure congruat, & stylo Cancellariæ approbata sit, citat pro ea plures, & solvit, quæ in contrarium afferuntur; quamvis *ibidem circa finem.* addat, talem perpetuò usu & functionibus ordinum privandum, nisi remoto metu continentiam perpetuam sponte promittat. Oppositam sententiam, nimirum eum jure cogi servare continentiam, tenentibus Palud. Hoff. Sylv. Tabien. Card. Abb. qui etiam communiorem dicat. Archid. Jo. And. & pluribus aliis apud Azor. l. c. & Sanch. l. 7. de *matrim.* d. 29. num. 4. Quod itaque continentiam servandi obligatio non sit ex solo voto, sed insuper ex speciali lege ecclesiastica, ut probabilius docent Sanch. l. c. Guttier. l. 2. *qq. can.* c. 27. num. 45. Valent. *L. de calibat.* c. 2. Id ita intelligendum, non quod simul ex voto, & simul ex lege positiva immediate oriatur hæc obligatio; sed quod quandoque, non emisso voto, adhuc teneantur servare castitatem initiati sacris ex speciali positivo præcepto Ecclesiæ. unde Trid. *sess.* 24. *cap.* 9. definit, ut clerici à susceptis ordinibus sacris servent castitatem vel ex lege ecclesiastica, vel ex voto, & probatur hoc iptum ex antecedentibus veluti per inductionem.

Quest. 42. *An & qualiter conjugatus promoveri possit ad sacros ordines?*

1. Resp. primò: Clerici Græci, postquam minoribus initiati, aut etiam extra clericatum contraxerunt matrimonium cum una eademque virgine, jam conjugati ad ordines factos promoveri possunt, & iis initiati uti conjugio citra omnem dispensationem prout patet ex c. cum olim. h. t. Barbof. *ibid.* n. 2. citans Carol. de Grass. de *eff. sect. cler. eff.* 5. n. 41. Sanch. de *mat.* l. 7. d. 18. num. 5. & c.

2. Resp. secundò: Clerici Latini conjugati promoveri nequeunt, nisi sint conjugati cum una eademque virgine, seu non corrupta ab alio, & nisi perpetuam continentiam voverint, consensumque uxoris, obtinuerint. Ipsa quoque uxor, si in sæculo manere vult, eandem continentiam voveat, sitque ejus ætatis, ut extra periculum incontinentiæ esse videatur, alias religionem ingredia-tur, pro ut hæc statuuntur. c. sanè. h. t. c. *conjugatus.* de *convers. conjugator. c. feriatim.* dist. 32. *Can. Episcopus benedictionem.* dist. 77. Sanch. de *matrim.* l. 7. d. 42. num. 16. Pirh. h. t. num. 1. Ratio sic statuendi est, quod Ordines sacri votum continentiam requirant, quod est incompatible cum statu conjugali.

3. Extenditur responsio primò: Ut clerici conjugati etiam matrimonio necdum consummato, ordinari neque: aut (nisi fortè religionem ingrediantur) juxta expressum textum *Extravag. anti-que de voto.* juncta Gl. v. *noverit convenire.* Extenditur secundò, late accipiendo nomen sacrorum ordinum, etiam ad ordines minores, ita ut hi, uti nec prima tonsura conferri debeant conjugatis, nisi sub conditionibus in responsione adductis, c. ult. de *temp. ordin.* in 6. Gl. *ibidem v. definitum.* Gl. in *cit. c. conjugatus. v. ad sacros.* Abb. in *cit. Extravag. num. 4.* Sanch. l. c. d. 38. num. 6. citans alios Pirh. h. t. n. 2. Ratio est, quia tonsura & ordines minores (qui non nisi sub respectu & in ordine ad majores conferendi. *cit. c. ult. juncto Trid. sess.* 23. c. 2.) conferri non debent conjugato, nisi religionem intrare, vel ordines majores recipere velint juxta *cit. c. ult.* Unde etiam Episcopus à conjugato volente suscipere primam tonsuram aut ordines minores exigere debet votum continentiam juxta Gl. in *can. Episcopus.* dist. 77. v. *sequestrato.* Jo. And. in *can. conjugatus.* n. 4. Abb. *ibid.* n. 2. Sanch. l. c. quos citat & sequitur Reifens. h. t. n. 34. Secus est in non uxorato promovendo ad ordines minores, à quo tale votum non exigitur, utpote qui, si velit, potest contrahere matrimonium, quo jure privari non debet quique etiam citra votum abstinere debet ab omni actu venereo; conjugatus verò ab eo abstinere non tenetur; adeoque ab eo potius exigitur votum continentiam. Ad quod tamen dici posset satis ad hanc astringi per votum tale emissum ante susceptionem ordinum majorum. Unde videtur potior ratio disparitatis desumi ex Trident. *sess.* 23. c. 4. statuente tonsuram non conferendam illis: *de quibus probabilis conjectura non sit, eos, non secularis judicii fraude, sed ut DEO fidelem cultum præstent, hoc vita clericalis genus elegisse* & c. talis autem probabilis conjectura haberi non possit de clericis uxoratis, nisi vovendo castitatem ad majores ordines aspirent.